بە یارمەتی ئەمینداریەتی گشتی رۆشنبیری لاوانی
ناوچەی کوردستان لە چاپ دراوە

چیرۆك

کەمال سەعدی

وون بوون

چیرۆك

چیا

وون بوون

کەمال سەعدی

پێش کەشە بە : ـ

- باوکم
- دایکم
- دایکی ژاڵە و چیا .

وون بوون

ئەم جیهانە گەورەیە بۆتە مۆلگای جۆرەها مرۆڤ، هەریەکی ناوو ناتۆرەیەکیشیان بەسەردا سەپاوە ... بەهەندێکیان دەڵێن شێت و هەندێکی تر ژیر ... یان گەمژەڵ و ساویلکە و شتی تر ....

زۆرم بیردەکردەوە بەڵام بێسوود بوو ....

« وادیارە بە سانایی ناگەمە ئەنجام ! »

بەرێکەوت بەیانیەکیان زوو ، هێشتان خۆر ڕەنگەزەردە زێڕینەکەی نەبەخشیبووە ئاسمان ، ڕێم کەوتە بازاڕ .

مرۆڤێکی باڵابەرز ، وەك شتێکی لێ ون بووبێت ،لەوسەری شەقامەکە بەخێرایی دەهاتە ئەمسەری تریان و سەیرێکی ئاسمان و دووایش زەوی دەکرد و ئەوکات بەهەمان خێرایی دەگەڕایەوە بەوجۆرە بەردەوام بوو .

لەسەرەتادا وامزانی شتێکی لێ ون بووە ، بۆیە بڕیارمدا یارمەتی بدەم و لەگەڵی بگەڕێم .

کابرا ئەم کاتەت باش ؟

هیچ وەڵامی نەدامەوە .

ـ لێی ناگیرێت ... یەکێك شتی لێ ون بێت ، هۆشیشی ون دەبێت و ئاگای لەکەس نابێت .

دووبارەم کردەوە : ـ

ـ کابرا چیت لێ ون بووە ؟

چاوەڕێی وەڵامیم نەکرد و بەردەوام بووم لەقسەدا :

پێویستیت بە یارمەتی نیە ؟ ....دیارە شەرم دەکات ، واچاکە بەبێ پرس لەگەڵی بگەڕێم .... بێگومان بە دووکەس هەر

دەیدڵازینەوە .

منیش لەگەڵ ئەو کەوتمە سەفاوەروای شەقامی ئاشتی .....

زۆر هاتم و چووم ، نەلەئاسمان وە نە لەسەر زەوی هیچی وام نەبینی کەمافی ئەمی بەسەرەوە دیاربێت، بۆیە بڕیارمدا بەجێی بهێڵم و زیاتر یارمەتی نەدەم .

پێش ئەوەی پانی شەقامەکە ببڕم مرۆڤێکی تر بەڕاکردنێکی کەرویشکانی خۆی گەیاندەلام و دەستی کرد بە قاقای پێکەنین و هەرنەیبڕاندەوە ... ڕووم تێکرد و پێم گووت :

ناکات تۆ دۆزیبێتتەوە ... ئێمەش ئەوەندە پێیەوە ماندووبوین: زیاتر لە پرمەی پێکەنینی دا .. ئەوەندەش لێم نزیك کەوتبۆوە هەرئەوەندە مابوو بمخاتە ئامێزی .

سەرم لێی سوڕما .... کەوتمە بیرکردنەوە : (نەدەیناسم نەدەمناسێت ، کەچی بەپێکەنینە بەرامبەرم قوت بۆتەوە ...)

وام بەباش زانی کە زلەیەکی لەوزینەیی بسەرەوێنمە بناگوێی و پێکە نینەکەی بڕەتێنم ... نەمکردە کەمتەرخەمی بەدەستە قورسەکانم زلەیەکی موستەحەقم لێدا ... هەرخۆشی لە کوورە نەبرد .... !

(ئیشێکی خراپم کرد ... بەڵام وامنەکردبا لەکۆڵم نەدەبۆوە)

ئەمجارەشیان زیاتر لەجاران دەستی پێکردەوە و بەدەستەکانیشی ئیشارەتی بۆدەدام ...

(چی لێم دەوێ ... بۆچی هاتم و دووچاری چی بووم ؟ ! وام بەباش زانی کەچەند زلەیەکی لەسەریەکی لێبدەم هەتاباش گەرمی بکاتێ و بەرۆکم بەربدات ... دووبارەو سێ بارەم کردەوە ...

هەر لێم ئەداو زیاتر پێکەنینەکەی گەرم دەکرد ... تا وای لێهات دەستەکانم توانای وەشاندنی تیا نەما ..لە حەژمەتی دەستەکانم لەقاقای پێکەنینم داو نەمدەزانی بەخۆم پێدەکەنم یان بەوان.
ئەوجارەیان ئەویان دەستیکرد بە گریانێکی بەتەوژم و خۆی زلەی لە ڕوومەتەکانی دەدا
بەدیتنی ئەم دیمەنە سەیرە زیاتر پێکەنینم دەهات و دەمەویست هیچ نەبێت پێکەنینەکەم بوەستێنم و بەرێی خۆمدا بڕۆم ، کەچی زیاتر دەنگم بەرز دەبۆوە .
(بۆ لەخۆی دەدات ... بۆ دەگریەت .. بۆ بەدەستی من گریانی نەدەهات ئێستاش بەم نەرمەزلانەی خۆی بەکوڕ فرمێسک لەچاوەکانیدا دەچۆڕێتەوە ....) ئەم بیرانە نەیاندەهێشت پێکەنینەکەم بوەستێت ... کەوتبومە گێژەنی بیرکردنەوە و ئاگام لەوەنەبور کە کۆمەڵێک منالی پاقلاوەفرۆشی چەقاوەسوو دەورەیان داوم ... هەرئەوەندەمزانی دەستیان کرد بەچەپلەو هۆیها ... هۆیها ... حەمەقاقا ....
وای لێهات کە هیچ ئاگام لەخۆم نەمێنێت و بکەومە جیهانێکی ترەوە ... جیهانی ورون بووەکان .
مێشکم پڕببو ، سەرم لێ شێوابوو ، خۆشم نەمدەزانی شێتم یان عاقلم ... ئەگەر عاقلبم بۆ چەپلەم بۆلێدەدەن و هۆی هام بۆ دەکەن ... وەئەگەر شێتیش بم ، چۆن تائێستا بەخۆم نەزانیوە ؟!
بیری ئەمشتانەم دەکردەوە ... منالانیش بەردەوام بوون ....
زنجیرەی بیرکردنەوەم پچڕا ... لەگەڵیان کەوتمە چەپلەڕێزان

لە خۆی هاگردن و حەمەقاقا ... شێتە ... شێتە... چەند پیاو کەنجی بازاڕ هەبوون ، دەوریان دابوین و نەیاندەزانی کامەمان شێتین .... لەناکاو قوتابیەکم بۆپەیدابوو ، خوا خێری بنوسێت ، باوەشی بەزەیی بۆکردەوە و خۆی کرد بەناو چاوی خەلکەکەو لێم هاتەپێش و گوتی :

ماموستا ....ئەوەتۆی ... خێرە کەوتویتە ناو باوەشی ئەم دووشێتە و سەرزاری ئەم جەماوەرە ؟

ـ رۆلە ئەگەر تۆش دوور نەکەویتەوە ، وەکو من وون دەبیت و خۆت ناناسیتەوە ... ئەوە تۆ منت ناسیەوەو رزگارت کردم بەلام تۆ وون بیت کێ دەتناسێتەوە ... هەروەکو ئەم ، دوو وێلە دەبینیت ، ناویان بەشێت دەرکردووە ،زۆری نەمابوو ناوی منیش بخەنە پالیان ولەبیرخۆم ببەنەوە ، هەروەکو ئەوانەیان لەبیرخۆ بردۆتەوە .... یەکیان بەخۆشی نازانێت چی لێ وون بووە ! بەلام من دەزانم چی لێ وون بووە ، منیش هەمان شتم لێ وون بوو ، بەلام تۆ بۆت دۆزیمەوە .

قوتابیەکە بەسەرسامیەوە :

ـ چۆن ماموستا چی لێ وون بووە ؟!

ـ وون بووە و خۆی نادۆزێتەوە .

١٩٨٣

لە ژمارە « ٩٦ »ی گۆڤاری بەیان بلاوکراوەتەوە

سیخوڕ

۱

ھاوینێکی دوورو درێژ چاوەڕوانی پێگەیشتنی باخچەساواکەیان بوون ··· هەموو ئێوارانێك باسی هات و نەهاتیی ساڵەکەیان دووبارەو سێ بارە دەکـردەوە ، هەتـا وایلێهاتبـو مناڵانیشیان لەجیاتی لای‌لایە بەمقسانە وەنەوزەیان دەدا ····

۲

باخچە پێگەشت ········

هەموو بەیانیانێك کە بەرەو باخچەکەیان دەچوون بۆلێکردنەوەی بەروبومە پێگەیشتوەکەی ، دەیاندیت ئەوشتانەی دەستبدەن بۆ خواردن قرتێندراوە و پێشێل کـراوە ··· ئـەوەی کاڵیش بێت بەبڕکیەوەماوە · تەنانـەت ئـەو شتیانەی کـە لەژێـــر لیش هەڵدرابوونەوە ، سیخوڕی بەدفەڕ خۆی کەیاندبونێو لەتو پەتی کردبوون ··· ئەوانەی بەدەستەوە مابوون تەنیا کودووە ئاوپە پایزیەکان بوون ، کـە تـولەیان وەك لاولاوە دەستیان خستبووە گەردەنی تاشەبەردەکانی ئەو قەدپاڵەو بەرەو لێواری ڕووبارەکە درێژ ببوونەوە ··· باس باسی [illegible]ودو بوو ، کە ساڵەهای ساڵە ئەم

ئاواییەشتی وەهای بەخۆیەوە نەدیتبوو • لەوانەیە بە پنجێکی خێزانێك گوزەران بکات • کەچی کودووەکانیش گوڵیان دەگرت و هەڵدەوەرین • زۆرجاران دڵی خۆیان دەدایەوە و دەیانگوت :
ـ بەری سەرەتا بۆهەڵوەرینە ••• دووایی باش دەبێت • ماوەیەك بەسەرچوو ••• بگرە گوڵگرتنەوەکەشی بەخۆیدا نەدیتەوە •

ئەم هاوینە لەم باخچەیە زیاتر هیچی تریان شك نەدەبرد بۆ دابینکردنی پێویستیەکانیان لە تەماتەو میوە • بۆیە پێویستی بە چارەسەریەك هەبوو •

بڕیاریاندا ، شەوێك بچنە ژووانی سیخوڕەکە
ڕۆژ ئاوابوو ••• تاریکی چارۆگەی بەڕووی ئاواییەکە دادا •• بەخێرایی نانیان خاردو بەرەو زەوی نزار کەوتنەڕێ •••••

لەگەڵ گەیشتنە جێ ، چاڵێکیان لەبەردەرگای پەرژینی باخچەکە هەڵکەندو بە پووشو دڕكو داڵ سەریان گرت •

بەوهیوایە سیخوڕەکە لەکاتی هاتنەوەیدا بکەوێتە ناوی و بەدار بکەونەگیانی و تۆڵەی ئەم زیانە زۆرەی لێ بکەنەوە •
ـ گوشتنی سیخوڕیش خراپ نیە ••• گۆشتەکەی خۆشە !
ماوەیەکیش بووگۆشتیان نەخواردبوو ، چونکە تەنیا چوارسەر ئاژەڵی شیرداری بێچوداریان شك دەبرد ، ئەوانیش لەبەر ماستو پەنیرەکەی دەستیان لێ بەرنەدەبوو •
ڕاوەشکاریش هەرهیچ ! ئەم ساڵەیان پیاوەکانی ئاوایی خولیای چەڵتوك پاندن بوونو بەلای ڕاوەشکاریدا نەدەچوون •
بیری ئەم شتانەیان دەکردەوە ••• شەوێکی سامناك بوو •••

لــوورەی گورگ و قیرەی بۆق و خورەی ئاوو خشەی گیاوگوڵ و خشپەخشپی کەروێشکە کێویانیش تێکەڵ بەیەك ببونو شەویش هەرنەدەبڕایەوە .

پلکەئایش و بایزی کاکەبراش لەناو کەندەڵانە تەنگەبەرەکـەی بنار پەرژینەکە خۆیان خزاندبووە باوەشی یەکتر و بەهـەردوو دەست مێشولەیانلە دەمو چاویان پاس دەکرد .

ئەم شەوەیان هەتا بەیانی خەونەخزایە چاویان .... ئـاسمان تاریك و ڕۆن بۆوە . وەکو سیخوڕ شتێکی لەم ژوانگرتنـــەی پلکەئایش زانیبێت ، ئەمشەوەیان هەر بەولاشدا نەهات .

بەناهومێدی گەڕانەوە ئاوایی .

هەرچۆن بێت ئەم ڕۆژەشیان بەبژارکردنی توتنەکە بەسەربرد . خۆسەر ئێشەی توتنیش لە مەسەلەی سیخوڕەکە پیسترە ! هەموو ڕۆژێك بۆڵەیان بوو لەدەست مامسۆفی ، لەسەر جۆگەکانیاوەکەی ژوور باخچەکەی مامسۆفی ... توتنەکـەی هەتابڵێی سـەوزو جوان و گەڵاپان بوو ، بەڵام تۆ بڵێی لەکاتێـکی وەهادا ئاویـان لەسەر نەگرنەوە کە ببێتە هۆی ووشك بوون و تیژبوونی ! !

ئەمەشیان هەرخوا بەخۆی دەزانێت ، چونکە مامسۆفـی بیانـوو بەتڕی خۆی دەگرێت !

ئێوارەداهات ... پلکەئایشو بایزی کـاکـەبرا نانیان خـواردو دووبارە بەرە و باخچەکەیان کەوتنەڕێ ... بەڵام ئەنجـارەیان سەگەبۆرەشیان لەگەڵ خۆیان برد ... سەگەبۆرە مەگـەر بێچوی بەشکـۆنەبێت ، نێچیر لـەدەمـی شێر دەردێنێت . بـەمجـۆرە خۆیان گەیاندەجێ و کەوتنەوە ژووانی ،

پلکە ئایش ڕووی کردە بایزی کاکەبرا و پێی گوت :

- ئەگەر ئەمجارە سەگەبۆرە سیخوڕەکەمان بۆبگرێت ، بەیانی خواردنی گۆشتیشمان دەبێت و ماڵی ئاواییش لەم خواردنە خۆشە بێبەش نابن .... ئەودوومانگەی ماویشە بەشی ئێمە تەماتەو مێوەمان دەبێت .

ئەستێرەکان ئاسمانیان تەنیبۆوە و چاوەڕێی دەرکەوتنی مانگ بوون . پلکە ئایشیش خەو چاوی دەبردەوە و نەرمە باوشکی دەهاتێ ... لەپڕ سەگەبۆرە لوورەیەکی لێوەهات و خۆی هەلکوتایە ناو باخچەکەو کەوتە حەپەحەپ کردن ....

پلکە ئایش ڕاچڵەکی ! دەتگوت لە حەوت باری خەودا بووە. مشتێ ئاوی بەچاوی داکرد و دەستی دایە داربەڕووە مەترەلۆزەکەی تەنیشتی و بایزی کاکەبراشی بەئاگاهێناو بە دووقۆڵێ کەوتنەگیانی سیخوڕەکە . حەپەحەپی سەگەبۆرەش ئەژنۆی سیخوڕی شکاندبوو . زۆری نەمابوو ئاسمان ڕووناک ببێتەوە .. سەگەبۆرە خۆی لە سیخوڕەکە کێشایەوە ،بۆ ئەوانی بەجێ هێشت ... سەگەبۆرە زۆر ڕاوەشکاری پێ کرابوو ، بۆیە شارەزاییەکی تەواوی وەرگرتبوو ، نەیدەویست گۆشتەکەی پیس بکات ..... بەڵام هێندەی پێنەچوو سیخوڕی بەدفەڕ تامەزری لەگیان دابوو خۆی ڕاشەقاند و پەڕێکی تیژی لە پلکەئایش گرت و بەباڵەشۆڕەی خست و بۆی تێ قووچاند . هەرچەندە پلکەئایش لەبەرئێش و ئازاری قوڵی ئۆقرەی نەبوو ، بەڵام قەت ڕزگاربوونی ئەم نێچیرەی لەبیرنەدەکرد . بایزی کاکەبراش زۆر خەمگین بوو بەزامدار بوونی دایکی ، بەخەمناکیەوە پێی گوت :

قۆڵێکیشت لەسەر دانا و هیچیشمان بەهیچ نەکرد !
پلکەئایش بەزەردە خەنەیەکەوە پێی گوت :
ـ ڕۆڵە ، ئەوەی ئێمە ویستمان هاتەدی ، تەنیا لەخواردنی لاشەکەی بێبەش بووین ٠
بایز بەسەرسوڕمانەوە :
ـ چۆن دایەگیان ؟
پلکەئایش لە بایز هاتەپێش و دەستەزامدارەکەی خستە سەرشانی و پێی گوت :
ـ کوڕم زامداربوونی قۆڵم بەفیڕۆ نەچوو! بزانە هەتا ئەم هاوینە دەبڕێتەوە جارێکی تر شوێنەواری ئەم سیخوڕە نابینینەوە ٠٠٠٠ وامان لێ‌ی نەدا ، وازوو لەبیری بکات ٠
باخچەکەشمان هێشتا ئاوایە و بەبەریەوە ماوە گوڵی نوێ دەگرێتەوە و بەشی هەرسێ ماڵێ ئاواییەکەمان بەردەگرێت ٠
ـ ١٩٨٣ / ١ / ٢ ـ

تێبینی : ـ
لەژمارە (١٦)ی گۆڤاری (کاروان) بڵاوکراوەتەوە

لە چایخانەی کەوبازاندا

یەکەم جار بوو ڕێی بکەوێتە شار • ئەم ڕۆژەیان لـەیەکێک لە ئوتێلەکانـی نزیك قەیسەری دابـەزیبـوو ••• بەیانـی زوو لەخەو هەڵسا •••• وای بەباشزانی بچێتە مزگەوتی گـەورەو نوێژی بەیانی لەوێدا بکات و ژەمی بەیانیش لە خـەم بخات••• بازاڕێکـی کش و مات ••• لەمسەرو ئەوسـەری شەقامەکان لـە عەرەبانچیە نۆکاوفرۆش و نیسکێنفرۆشەکان و تاك و توکیشـ چایەچی گەڕۆك و مرۆڤی سەڵتی وەکو ئەو زیاتر هیچی تری لـێ بەدی نەدەکرا ••••

هێمنـی و ئاسودەیـی بـاڵی بەسەر شـاردا کێشابـوو •••• چەند هەنگاوێکی مابوو بگاتە لای مـزگەوتەکە ،دەنکی قاسپـەی کەوی چیایی خۆی هەڵکوتا ژوورۆچکـەی گوێچکەکانی ••••• حەپەسا ••• هەڵوێستەیەکی کرد•لەبەر خۆیدا گوتی :

هەڵبەت ئـەم قاسپەیـە لـە ڕادیـۆ دێتـە دەرەوەو لـە گوێما چەخماخە دەدات •

هەموو کەس نەیدەوێرا خۆی لێ نزیك بکاتەوە. لەهەمووی سەیرتر ئەوە بوو کە شەڕەکۆتریشیان لەگەڵ نەدەکرد بەڵام بەنرخێکی زۆر لێیان دەکڕی .

خۆی لێ نزیك کردەوە و بەئەسپایی چرپاندیە ژێر گوێی :

ـ ئەم جووتە کۆترە تەقلەبازەت فرۆشت . ئەی بۆبەیانــی چــی دەهێنیتەوە ؟

ـ کۆتری ترم لەماڵەوە هەیە .

ـ ئەوانیش باشن ؟

باشی و خراپییان لەدەست خۆمە . . . چاك پەروەردەیان دەکەم .

چۆن کۆتاییان نایەن ؟

ـ هەتا جووتێك پەروەردە نەکەم ، جووتێکیان نافرۆشم . . . . . .

من خۆم لەبازاڕیان دەزانم و نانم لەسەریانە .

ـ چــۆن ؟

ـ هەرچەندە بەڕۆژ فەرمانبەرم سەرەڕای ئەوەش مووچەکەم بەشم ناکات بۆیە ئەمەم کردۆتە پیشەی سەرلەبەیانیانم .

ـ چۆن دووکار دەکەیت ؟

ـ زیاتریش . ئێوارانیش کەرویشك دەفرۆشم . . . .

ـ ئەی جێگات هەیە ؟

ـ خانووەکەم کرێیە ، ژوورێکیان خۆم تیایمە و ژوورەکــەی تریشیان ئەمجۆرە شتانەی تیا پەروەردە دەکەم . . . .

لەم قسانەدابوون ، بووە قاقای پێکەنین و فیکەو چەپڵەڕێزان . . .

بەسەرسوڕمانەوە . ڕووی کردە خەڵکەکە و گوتی :

ـ چی بــووە ؟!

ـ لە ئەنجامدا کەوەکەی قادر کەوبازیش بەزی

ـ بۆ کەوەکەی ئەو چی بوو ؟!
ـ کەونەمابوو ، نەیبەزاندبێت! خۆ کەو نەبوو٠٠٠کەڵەشێرێك بوو بۆ خۆی !
ـ ئەی چۆن بەزی ؟
ـ کەوەکەی حسێنەفەندی کەوەکەی مام عەلی بەزاند و تووکی بەسەریەوە نەهێشت ، کەئەویش بینی ترسی لێ نیشت و دەستی کرد بە خوێندنو هەر ئەوکاتیش حسێنەفەندی گرەوی لەگەڵ قادرکەوباز کرد کە شەڕەکەوی لەگەڵ بکات ٠٠٠٠ ئەوەی ڕاستی بێت قادر کەوباز ئاگای لەوەنەبوو کەسەری قەفەزەکەیان هەڵداوەتەوە ٠٠٠بۆیە گرەوەکەی کردو کەوەکەی بەزی ٠٠٠٠ بەبەزینی کەوەکەی قادر کەوباز شەڕەکەوێنو کۆترێنەی ئەوڕۆژەیان کۆتایی پێهێنا و ڕۆژیش لە زەردیدا بوو بۆیە هەرکەسە و قەفەزەکەی خۆی گرتەدەست و بەرەوماڵ گەڕانەوە ٠ تەنیا خۆی و قادرکەوباز مانەوە ٠چووە پاڵی و وای بەباشزانی کە چەند پرسیارێکی لێبکات ٠ ڕووی تێکرد و گوتی :
نەمدەزانی لێرەدا بازاڕی واهەیە ٠
ـ بۆ خەلکی کوێی ؟
ـ قەدپاڵی چیای قەندیل ٠
ـ دیارە تۆش کەوت هەیە ؟
ـ بەڵێ کەوی باشم هەیە تائێستا هیچ کەوێك نەیبەزاندون ٠
ـ یەك ئامۆژگاریت دەکەم ، قەت ئارەزوی کەوبازیت نەبێت ٠٠ من تاکەکەسبووم لەم ناوچەیەدا ، خاوەنی کەوێکی کەڵەشێری وەهابم ، کە کەوی هیچکەس و ناوچەیەك لەبەریدا خۆیان ڕانەگرتبێت ٠ هەربۆیەش ئەم چایخانەیەم بەچایخانەی کەوبازان

دەنگی داوەتەوە ٠

سەرەڕای ئەوەش دەبینی ، کەوی کەسیش نا ، کەوەلە یــەکی وا کەوکەی منی بەزاند و ئابڕوی منیشی برد ٠٠٠ ئێستا گەیشتمە ئەو باوەڕەی کە هەرکەوێك هاوکەوی خــۆی ببەزێنــێ خۆشــی هەردەبەزێت ٠

ڕۆژ گەیشتە ناو چایخانەکە و ئەمانیش هەر بەم باسانەوەبوون هەڵساو خواحافیزی لەقادر کەوباز کرد و بەرەو کــەبابخــانــە کەوتەڕێ ٠

ـ ١٩٨٢ ـ

●●●

قاپەقور

- ١ -

چەند ڕۆژێکی کەمی مابوو بۆ تەواوکردنی تاقی کردنەوەی سەری‌ساڵ .... نەیدەزانی بیر لە دەرسەکانی بکاتەوە یان کاردۆزینەوە ... هەموو ڕۆژێك دەکەوتە ناو گێژەنی خەیاڵی هاوینەهەوارەکان ... تازە لە هەڕەتی لاویدا بوو ... کاوەی دراوسێ یان فەرمانبەری هاوینەهەوارەکان بوو ، بەڵێنی ئەوەی پێدابوو ، ئەم هاوینە ئاگای لێ بێت‌و مووچەیەکی کاتی بۆ ببڕێتەوە ....

- ٢ -

دووا تاقی کردنەوەی بەوانەی مێژوو کۆتایی پێهێنا .... بەڕوویکی گەش‌و دڵێکی فراوانەوە بۆلای کاوەی‌هاوڕێی‌ڕۆیشت داوای نامەیەکی لێ‌کرد بۆمەبەستی دامەزراندنی .. بەوەنەبوو کاوە فەرمانبەربوو...خۆ هیچی بەدەستەوەنەبوو لەئیش‌وکاری پرسگە زیاتر ... زۆری بەشان‌و باڵی خۆیدا هەڵگوتبوو، گوایا

ـ چۆن بۆی نانووسم ٠٠ ئەو کـە داوای شتێکم لێ دەکـات دوو ئەوەندە جوێنم بۆ ڕەوانە دەکات ٠٠٠٠

ـ کەواتە حەقی خۆیەتی ٠٠٠٠

نامەکەی تەواو کردو خستیەناو زەرفێكو بەکەتیرە دایخستو دایەدەستی : ـ

ـ ئەمە بۆ ئەندازیار ڕەحیم ببەو بیدەرێ ٠٠٠ئەگەرخۆشی لەماڵ نەبوو ، بیدە دەست خێزانەکەیو چـاوەڕێی وەڵامەکـەی بکـە ٠

ڕۆژ لە ناوەڕاستی ئاسمان بوو ٠٠٠گیانی لەناو ئارەقـە شەڵاڵ ببوو ٠٠٠ نامەکەی خستە ناو تەنکەی باخەڵیو بەخێرایی خۆی گەیاندە ماڵێ ٠٠٠چاکەتو پانتۆڵە چارلستە نـوێکـەی دەرهێناو کردیە بەری ٠٠٠ مشتێ قۆڵانیو گـوڵاوی تیرۆسـی پرژاندە سەرو ڕووی ٠٠٠ گوڵە باخێکی سـووری لـە نـاو گوڵدانەکە دەرهێناو وەك قوتبەدین بە دەبووس لەیاخەی گیرکرد و ڕۆیشتە دەرەوە ٠٠٠٠

خۆی گەیاندە گەراج ٠٠٠ ئۆتۆمۆبیلێك بـۆ دوو نەفـەر وەستابوو ٠٠٠خۆی تیاهاوێشتو پارەی دوو نـەفـەری دایێو ئۆتۆمۆبیلەکە بەڕێ کەوت ٠٠٠٠هەرچەندە سەری ڕەش ڕێگایەـ کەی دوور نەبوو ، بەڵام ئـەو هـەر لـەوکاتەی بەسەرکـەوت ، کەوتە گەرمەی خـەیاڵیو بیری کۆمەڵێـك شتی دەکردەوە ٠٠٠

«بە چاودێر دادەمەزرێم ٠٠٠ پارەیەکی باشم پێدەبـڕێتو ئەم هاوینەش لەوسەیرانگا خۆشەدا بەسەردەبەم ٠٠٠ هاوینی پار کرێکاربوومو قوڕکاریم دەکرد ٠٠٠٠ لـەچلـەی هاویندا قاپـە قوڕم بۆ وەستا عەلی بەسەر دەخست ، بەڵام ئەم هاوینەیان دەبێت

گوڵ لەسەر یاخەم بدەم و بخزێمە ناو جیهانی ئەوین ٠٠٠٠» ٠

گەیشتە جێ ٠٠٠٠خۆی گەیاندە ماڵی ئەندازیار ڕەحیم٠

پەنجەی لەسەر زەنگەکـە داناو هەڵی نەگرت ٠٠٠٠ دەرگـا کرایەوە ٠٠٠ کچێکی شۆخوشەنگ چاوەکانی ڕووناك کردەوە:

ــ ئێرە ماڵی ئەندازیار ڕەحیمە ؟

ــ بەلـێ ٠

ــ ئەم نامەیەم بۆ هێناوە ٠

ــ خۆی دەشوات ٠٠٠ نامەکەم بدەرێ و دووای نیو کاتژمێر بـۆ وەڵامەکـەی سەربـدەوە ٠٠٠٠ دەشتوانی لـەژێـر سێبەری دارەکانی ئەو بەرامبەرەمان چاوەڕێ بێت ٠

بەخێرایی لەوسەری شەقامەکە دەچـووە سـەرەکـەی تـری هەرهەنگاوێکی کردبوو بە دووان و وەکو شارلی شاپلن قاچەکانی قۆشمەیان لەگەڵ یەکتر دەکرد و بەدرێژی شەقامەکەیان دەپێوا . لەگەڵ ئەمەشدا بیری خێراخێرای دەکردەوە ٠٠ ئەو نیوکاتژمێرە لێی ببوو بە دواڕۆژی تاقی کردنەوەی و کۆتایی نەدەهات٠٠٠ ناوەناوەش ئاوڕێکی لەبەردەرگاکەیان دەدایەوە و دەستی بۆ قژی دەبردەوە و ئیشارەتی بۆ کچە شۆخەکە دەکـرد و بـەڕویـــدا پێدەکەنی ٠٠٠٠

ئەندازیار ڕەحیم هاتەدەرەوە ، بانگی کرد ٠٠٠ بەپەلە خۆی گەیاندە لای ٠٠٠بەڕێزەوە بەرەو هـۆڵـەکـەی کشانـد ٠٠٠٠ شەربەتێکی زەردیان لەبەر دانا ٠٠٠ هەڵیگرت کە دایچۆڕێنێتـە ناو گەروی بەڵام ئەندازیار ڕەحیم پێی گوت : ــ

ــ ئابیرم کەوتەوە٠٠٠ڕۆڵە مادامەکی تۆئەوەندە هەژاریتو هیـچ خـزمو کـەسێك شـك نابەیتو دایکت چـاوی لـەدەستی

هاوینەهەواری سەری ڕەش لەژێر دەستی ئەودایەو بەڵێنیشی پـێ دابوو بۆیە نەیتوانی خۆی بێنیو ببات ··· کەوتە ئەمری واقع·

جگارەیەکی بەغدای خستەسەر لێوەکانیو تاتینی لەیەردابوو مژێکی درێژی لێدا···چەند قومێکی لەسەریەکیشی بەدووایەوە ····· چاوەکانی بڕیبوونە گۆشەی ژوورەکەو وەکو چـاوی قڕژاڵ لەناو قۆزاخەکەیدا چەقیبوون چاووی بڕیبووە دەمـی کاوە و چاوەڕێی چەند ووشەیەك بوو ···

بەرەبەرە جگـارەکـە دەسـوتاو سۆتەکی دەکـەوتـە سـەر مێزەکە هەتا وای لێهات ئاگرەکـە گـەیشتە سـەر فیلتەرەکـەو کوژایەوە ···· بەڵام ئەو هـەر لەشوێنی خـۆیـدا مابـۆوە و نەیدەزانی چۆن خۆی ڕزگار بکات·

کاغەزێکی سپی فۆلسکابی ڕاکێشایە بەردەمی و دەستیکرد بە ڕازاندنەوە و نەقشکردنی ···

لەخۆشیا هەرئەوەندەبوو باڵی نەدەگرت و نەدەفڕی ···· بیری دەکردەوە کە دەبێت چی بۆ بنوسێت و چی پێ بڵێت ···· «واسیدە بۆ ڕۆژی وا نەبێت ئەی بـۆ کـەی دەبێت»···زۆری حەزدەکرد لە ناوەڕۆکی نوسینەکە ئامادەبێت بۆیە دڵی کـەوتـە جرتو فرتو وەسویسە «پێی بڵێم نەڵێم···»خـۆی پێ نەگیراو ئاخیری هەر گوتی : ـ

ـ کاوە ئەم تەوڕاتە چیبوو هەر نەبڕایەوە ؟

سەری هەڵبڕیو بەزەردەخەنەیەکەوە : ـ

خۆ هەروا بەئاسانی پێی ناکەم، نابێت هـەندێك جـوێنـ کاریشی بکەمو بەشەق پێی بکەم !!

ـ نا ئەمجارەش لەبەرمن شتی خراپی بۆ مەنوسە·

تۆیەو خوشكو براكانیشت هەروا، بۆ ئەم جلو بەرگە بەنرخەت كڕیوە ....ماشەللا بۆنو بەرامیشت ڕۆژە ڕێیەك دەڕوات..
..باشتر نەبوو ئەوەی لەوانەت خەرج دەكـرد بەپارویەك نانت بەاباو ژیانی خۆتان پێ‌ی دابین بكردبا ....

.....ئەوە لەلایەك ، لەلایەكی تریش ڕۆڵە خۆ تۆ منـاڵ نیت ، بۆچـی شـەرم دەكـەیت .... چ پێویست بـەم نووسینە دەكات یەكێكی نەناس بۆمی بنوسێتو پێم ڕابگەیەنێت ...كـە تۆ بەمشێوەیە هەژارو بێ‌دەرامەتی .... چـەنـدڕۆژێك پێش ئێستا بهاتایو باسی حاڵی خۆتت بۆبكردمایە ئەوادام‌دەمەزراندی و مووچەیەكی باشیشم بۆت دەبڕاندەوە . بـەڵام ئێسـتا هیـچ جێگای پێویست شك‌نابەم چونكـە ژمارەیـەكی زۆر قوتابیـانم دامەزراندووە . هیوادارم دڵگیرنەبیت .

كەئەم ڕستانەی ئەندازیار ڕەحیم لەناو گوێیا چەخماخەیان دا وەكو بتو سەنەمی لێهاتو زمانی‌لاڵ بوو و قوڕگی قوڕقوشمی تێكراو دەستی لەسەر ڕووی‌گلاسی شەربەتەكە سڕبووو ڕووناكی گلێنەی چاوەكانی ئاوابوو و تارایەكی شەرم بەسـەر ڕوویـدا هەلكشا ... تەزوویەكی سارد بەلەشیا هات كچەشۆخەكە هاتە ژوور سەری و پێ‌ی گوت : ــ

ــ فەرموو شەربەتەكە بخۆوە هەتا گەرم نەبووە ؟

ڕاچڵەكی .... دەتگووت لەسەر كورسی تاقی‌كردنەوەیەو قوپیای لەدەست گیراوە ، ئەوها سـەری لێ‌شێوا .... تـەنیـا ئەوەندەی گوت : ــ

ــ سوپاس ، دڵم نایبات . ئەوەندەی گووتو ماڵئاوایی لـێ

کردنو چووە دەرەوە • بڕیاریدا کە بگەڕێتەوە هەولێرو ئەم هاوینەشی هەر بەقاپەقوڕ کێشانەوە بەرێتەسەر •

– ١٩٨١ –

●●●

شەوێک لە ئوتێلی
هسب

ماوەیەکی زۆر بوو هاوڕێیەکەی بەجێی هێشتبوو ... هەموو ڕۆژێك یادی جارانی دەکردەوەو لەگەڵ خۆیدا دەیگوت ::

– بۆخۆی لێیدا ، جێگای زۆر خۆشە، خۆ وەکو من لەسوچی شارێکی دوور لە هەموو شتێك نەکەوتووە .... پایتەخت هەر ناوی گەورەیە ، جا دەبێت خۆی چۆن بێت . ژیانی ئەوێ تایبەتیە ، بگرە مرۆڤەکانیشی وەکو ئێمەنین ، خاوەندی بیرو باوەڕو زەوقێکی تایبەتینە ، هەڵبەت ئەو دیمەنانەی لەسەر شاشەی تەلەفزیۆن دەیانبینین بەشێکن لەوشوێنانەی مەردمێشکی پێ دەحەسێتەوە ... شاری یاریو دوورگەی ڕاشدیەو شتی تریش، ... بڵێم چی ... مەگەر ئەو هەربەخۆی بزانێت کە چەند خۆشن .... ماوەیەکی کەمیش نیە ... چوار ساڵ کەمنیە بۆ مرۆڤ بتوانێت لەبێ کەسیو شوێنێکی وەهادا خۆی بەڕێوەبەرێت ... ئەگەر منیش لە بەغا بوومایە ئێستا لە بارەگای ڕۆژنامەو گۆڤارە کوردیەکان نزیك دەبووم و دۆستی بەنرخترین گەنجینەی

ئەدەبی دەبووم ..

...ئای کە چەندخۆشە مرۆڤ لەجێگای وەها بێت .

هەموو ڕۆژێك لە گەرمەی ئیشکردن و بیرکردنەوەیدا جلەوی خەیاڵی دەبەزی و هەمان شریتی سینەمایی پایتەختی دەهاتەوە بەر ڕۆشنایی چاوەکانی .

بەیانیەك تازە سەرەتای دەوام بوو لەسەر کورسیەکەی دانیشتبو سەری خستبووە ناو لەپەکانی ، بیری لەسەردانی هاوڕێکەی دەکردەوە .. لەناکاو دەنگی دەرگای ژوورەکەی هات و تەتەری دائیرەکەیان بەژوورکەوت ، نامەیەکی قەڵەوی خستە سەرمێزەکەی .

زۆر دڵشاد بوو، پێش هەموو شتێك ڕووانیە نووسەری نامەکە.. بزەیەك هاتە سەرلێوەکانی .... هەرزوو دەستی خستەوە گیرفانی و دینارێکی دەرهێنا ، خستیە ناودەستی تەتەرەکە .

نامەکەی کردەوە ... وێنەیەکی ڕەنگاوڕەنگ لەسەرەوەی کاغەزەکە بوو ... کراسێکی نیوقۆل و پانتۆڵێکی ئاسایی و دیمەنێك لە شەقامەکانی بەغا ... سەری سوڕما :

ـ بەم چلەی زستانە و کراسی نیوقۆڵ ! دیارە لەوێ مۆدێلە .. لەوانەیە لەوێ تازەسەرەتای پایز بێت .... جا بۆ زستانی پایتەخت ئەوە نەخوازێت ؟ هەموو شت دەبێت ،

کە گوتت پایتەخت دەبڕێتەوە . مرۆڤی ئەمجۆرە شوێنانە چارە بۆهەموو شتێك دەدۆزنەوە، جاکراسی نیوقۆڵ لەزستانیشدا بۆیان دەبێتە قاپووت .

وازی لەم بیرانە هێنا .... وێنەکەی خستە لایەکی مێزەکەو کەوتە خوێندنەوەی نامەکە :

«برای ئازیزم مـن زۆر بەختەوەرو دڵشـادم بـە ژیانـی ئێستام ۰۰ لەوپەڕی خۆشگوزەرانیـدا دەژیـم ۰۰۰ ئـەمـەش ئەدرەسەکەمە ـ بەغائوتێلی کاسب ـ هیوام وایەکە سەردانێکمان بکەیت ، هەتا بتوانم تۆزێك خزمەتت بکەم ۰ برات دیدار» ۰۰۰

کەوتە بیرکردنەوەی ئوتێلەکە ۰۰۰ ئـوتێلی کاسب دەبێت چۆن ئوتێلێك بێت۰۰۰ئوتێل بێتو لە پایتەخت بێت خوادەزانیت کە چەند خۆشبێت ۰۰۰۰ لەوانەیە سیسەمەکانی خەوتنیشی بـە کۆمپیوتەر ئیش بکەن و ئاودەستەکانیشیان بە زەخرەفەی جـوان نەخشێندرابن‌و سـەمفۆنیای بتهۆڤن‌و سیزاریان تیـا لێبدرێت ! بەڵام کاسب بۆ ؟ دیارە مەبەستی تایبەتی خۆشیان لەم ناوەهەیەو هەر بۆیە بەمە ناویان ناوە ۰

زۆری بیر کردەوە ، لەئەنجامدا بڕیاری ئەوەی‌دا کەسەردانێکی هاوڕێکەی بکاتو نوسینێکیشی لەگەڵ خـۆی بۆ بڵاوکردنـەوە ببـات ۰

هەرچۆنێك بێت ئەمڕۆژەیانی بەڕێکردو بەیانی زوو جانتا بچکۆلانەکەی خستەدەستیەوەو بەرەو گەراج کەوتەڕێ ۰۰۰۰

شوفێری پاسێك بۆ تەنیا نەفەرێك چاوەڕێبوو ۰۰۰خـۆی گەیاندێو سەرکەوت ۰۰۰۰

پاسەکە کەوتە جوڵە ۰۰۰ هەولێر لەبەرچاو وون بوو۰۰۰ بەغا ڕێگاکەی دوورە ، بۆیە وای بەباش زانی چێشتەخەوێکی بۆ بکات ۰ قەپەنگی چاوەکانی هێنا خوارو کەوتە باڵەفڕەی مەداری خەیاڵە تەونەجاڵجاڵۆکیەکەی و فەرەقووپی لێکرد هەتا گەیشـتە جـێ ۰

لەپاسەکە دابەزی ... بەغا هەرناوەکەی بەخۆیەوەیە...
تا چاو بڕەکات بازاڕی ڕازاوەو خانوبەرەی بالآیە...
تاکسیەکی ڕاگرتو داوای گەیاندنە ئوتێلی کاسبی لێکرد..
حیلی کاتژمێرەکەی دەستی چارەگە چەرخەیەك سوڕایەوە....
دووای ئیستاپگرتنێکی کتوپڕ کاکی شوفێر پێی گوت : –
– ئەوە ئوتێلی کاسبە ، فەرموو دابەزە .
دوو دەرگای گەورەوەك دەرگای خانەکەی کوێخامەمەند..
گۆڕەپانێکی پانو بەرینیشی لەناو زگیدا ، گۆنە تەنەکەو
بالیفو دۆشەگی شڕو وڕ ، وەکو دیمەنی دەڵلخانەی «هەولێر»
یان دەهێنا بەرچاو .
یەکەم هەنگاوی بەرەو ژوورنا ... کورسیو مێزێکی
ژەنگاوی ... پیاوێکی چاوکزی قەمبور باوەشی پێدا کردبوو،
واپێدەچوو باشکاتبی ئوتێلەکە بێت . بەبێ پرسە چووە
ژوور سەریو پێی گوت :
– ئەمەیە ئوتێلی کاسب ؟
– بەڵێ .
– هیچ ئوتێلی تر بەم ناوە هەیە ؟
– نەخێر ، لەئێمە زیاتر کەس مافی بەسەر ئەم ناوە نیە ،
هەر بۆیە یەکەم ئوتێلە لە پایتەخت ئەم ناوەی هەڵگرتبێت .
– دەمەوێ لێرە دابەزم .
– دووانزە پەنجایی دابنێ .... جێگاکەت لەم سالۆنەیە.
– کام سالۆن ؟
– ئەم گۆڕەپانەی دەیبینی هەمووی هەرهەوە ، کامجێت
بەدڵبوو لێی بخەوە .

- من هاوڕێی دیدارم

کە ئەمەی گوت لەبەری هەڵستا ، بەرێزلێنانەوە داوای لێبووردنی لێ کرد... دەفتەرێکی دڕاوی لەژێر تەختەشڕەکەی بەردەمی دەرهێناو بەقەڵەمپاندانە نووك شکاویەکەی ناوی لەژووری ژمارە دوو تومارکرد و پێی گوت :

- چونکە هاوڕێی دیداری لەگەڵ ئەولەیەك ژووردائەنێم .

ژووری ژمارە دوو لە نهۆمی سەرەوە بوو .... کەوتبووە لای ئاودەستخانەو دەستشۆرێکەوە ....

هەر لەگەڵ کردنەوەی دەرگاکە سێ مشك بەجارێك خۆیان هەڵکوتایە دەرەوە .

- ئەمەچیە ؟ ! بۆ نایانکوژن ؟

- تەڵەشمان بۆداناون بەڵام بەلایانەوە ناچن ....جێگای تەفەرمان لێ ناگرن ئەگینا چارەمان دەکردن ....

وای بەباشزانی ئەوڕۆژەیان نەچێتەدەرەوە ....دەرگای داخست ....لەسەر گازی پشت لێی ڕاکشا ، دەی ڕووانیە هەر چوار گۆشەکانی ژوورەکە ....

ژوورێکی بچووك ... دیوارەکانی لەهەمولایەك قڵیشی گەورەیان دابوو ، شوێنەواری ئاوی بارانیش بەدامێنی بۆیاخ و بنمیچەکەوە دیار بوو . جریکەی مشکانو جیڕەی تەختەی نوستنەکەشی تێکەڵ بەیەك ببون ....

چاو بڕیە ژێر تەختەکە ...کۆمەڵێك جلوبەرگی هاوینیو چەند جووت پێڵاوێکی بینی . کەوتە بیرکردنەوە : «ئەی جانتاکەی کوانێ ....هەڵبەت ئەم پیاوە دەستخەڵەتی داوم... ئەمە لەجێگای دیدار ناچێت ... ئەمە سەکتەخانەیە و هێلانەی

مشکانه ، خۆ جێگای مرۆڤ نیه•••» •

لەگەرمەی خەیاڵو بیرکردنەوەیدا بوو ، لەپڕ دەرگاکە کەوتە سەرپشت و دیدار بەژوور کەت •••• باوەشیان.بەیەکدا کردو تێروپڕ ڕووی یەکتریان بەماچ ڕازاندەوە •

بەدووقۆڵی دانیشتن ••• سەرگوزشتەی چەندساڵەیان لەو شەوە درێژەی چلەی زستانەدا شەنەباکرد •••• میلی کاتژمێرەکەی دەستیان وەکو فرفرۆکەی منالان دەسوڕایەوە و ژمارەکانیش چاوشارکێیان لەگەڵ چاویان دەکرد ••• زۆری نەمابوو ڕۆژ هەڵبێتەوە •••• گلێنەی چاوەکانیان وەکو ئاوی شێلوی بەستەکانی باداواو کەسنەزانیان لێهاتو نەرمە باوەشکیان دەهاتێ هەتا لەپەلوپۆ کەوتن وتوانای ئۆقرەگرتنیان نەما و دارژانە سەر تەختەشڕەکە و مشکەکانیش کەوتنە پشت شیلانو کۆلنج شکاندنەوەیان تاکو بەیانی •

بەیانی لەخەو هەڵستا • دیداری نەبینی • لەبەرخۆیدا گوتی :
«بەم زەردەپەڕی بەیانیە بۆ کوێ ڕۆیشتوە ؟ نەکاتی نانخواردنە و نە دەوامی دائرە !! »

ئەو لەوبیرانەدا بوو ، لەپڕ لەقەیەکیان لەدەرگاداو دووبرین پێچ بەخۆیان و هەڵگرەوە بەژوور کەوتن ••• چوارپەلیان گرت و خستیانە سەری و بەرەوخوار بەڕێیان کرد •• هەرچەندی گوتی چیە ••• بۆ کوێ ئەمبەن ••• بەڵام هیچ وەڵامیان نەدایەوە•• دەنگەدەنگ و غەڵبەغەڵبی خەڵکیش ناو ئوتێلەکەی تەنیبۆوە••• ئیسعافێکی سپی لەبەردەرگا وەستابوو •••خستیانە پشتەوەی ، لەدیمەنی پاسەکەی حاجی عوبیدی دەکرد ••• چەند نەفەری ئوتێلەکە هەبوون هەموویان لەناو ئەو ئیسعافەدا کۆکرابونەوە،

گەیشتنە نەخۆشخانە....دوای پشکنینێکی وورد گوتیان:

- باش بوو لێت بەدوور بوو .

بەبێ ئەوەی هیچێکیان بزانن مەسەلەچیە .

- بۆچی بووە ؟

- پانزەکەس لـە نەفەرەکانی ئـەم ئوتێلە دوێنی شـەو بـە نەخۆشی تاعون مردوونە ... گومانمان لـە ئێوەش بـوو بەڵام لـە ئێوە بەدوور بوو .

دووبارە گەڕایەوە ئوتێـل ... دەرگـا داخـرابـوو... بەزنجیر و قفڵێك كلیل درابوو ... چەند مۆرێکی وەزارەتـی تەندروستیشی بەدامێن دەرگاکەوە بوو...گریان لەقوڕگی داما ...فرمێسك لەچاوەکانی قەتیس ما...وای هاتەبیر دیداریش بەبەر مردووەکان کەوتبێت .

گلۆڵەی شەقامی ڕەشیدی گرتەبەرو بەنائومێدی و دڵساردی هەنگاو هەنگاوی دەپێوا .... لـەکۆڵانێکی تەنکەبەری نزیـك ئوتێلەکە خەڵکێکی زۆری بەدی کرد بەسەریەکدا ڕژابوون... مەزاتی کەلوپەلیان دەکرد ... وای بەباشزانی خۆی بگەیەنێتە ناویانو چەند کاتژمێرێك بەسەربەرێت . نزیك کەوتەوە... هەر لەدووردا دیداری لەسەر بەرمیلێك بەدی کـرد ، جـووتـە پێڵاوێکی بەدەست بەرزکردبۆوە و دەیگوت

- مەزات ... دووانرخ یەك دینار ....

چاوەکانی هەڵگلۆفت .... باوەڕی نەدەکرد دیداربێت ..... بەڵام کە لێی نزیك کەوتەوە دڵنیابوو ... حەپەسا ...

- دیدار ئەوە تۆی ؟ !

- بەڵێ ئارام بگرە ، ئێستا دێمە خوارەوە .

ـ مەزات ٠٠٠مەزات ٠٠٠ هەرزانمان کرد ٠٠٠ قازانجمان لێی ناوێ ٠٠ بەلاش ٠٠٠ نیودینار ٠٠٠٠

ـ من دەمەوێ ٠

ـ شافل خێر ٠

بەمجۆرە هاتەخوارەوە٠٠٠٠دەستی گرت بەرەو چێشتخانەی مەیدان کەوتەڕێ ٠

بەسەر سوڕمانەوە پێی گوت :

ـ دیدار تۆ لێرە ڕۆژنامەنووسی یان کۆنەفرۆشی ؟!

ـ ڕۆژنامەنووس‌و کۆنەفرۆشم ٠٠٠ لـەکـاتی بێپارەیی و قاتی‌و قووتیدا ئەوەی هەمانە هەڕاجی دەکەین‌و پێی دەژین کـە گەیشتینە مووچەی سەری‌مانگ دووبارە دەیانکڕینەوە ٠٠٠٠ ئێستا ئەگەر ئەم کۆنەجلانەو جووتە قۆندرەیە نەبـوایـە خوا ئاگادارە خاوەنی فلسێکی سوور نەدەبووم !

قسەکانی پێ بڕی ٠٠٠

ـ نازانی چی‌بووە ؟!

ـ چـی ! !

وردو درشت بەسەرهاتی ئوتێلەکەی بۆ گێڕایەوە ، دووایی پێی گوت :

ـ ئەی لەمەودووا لەکوێ دەخەوێت ؟

بەزەردەخەنەیەکەوە گوتی :

ـ زۆر جاری تریش ئەمە ڕویداوە و لەمانەش زیاتری تیـا مردوون‌و وەکو ئێستا بەڕێوەبەرێتی تەنـدروستی دایخستووە و دوای ماوەیەکی دیاری‌کراویش کراوەتەوە ٠٠٠ ئاسـانە ئـەم چەند ڕۆژە هەر لەدائیرە دەخەوم‌و خەفارەتی فەرمانبەرەکـانیش

وەردەگرم .

- هەر بەمجۆرەش دڵتان خۆشەو گوایا لە پایتەخت دەژین؟!

- دەوەڵلا سێ بەشی دانیشتوانی ئێرە ئەمەحالیانەو پایتەخت کۆشكو تەلارو ئوتێلی شیراتۆنی بۆچەند کەسانێکی کەمە .

میلی کاتژمێرەکە گەیشتە سەر حەوتونیو .. ڕوی تێ کردو گـوتی : ـ

- کاتی چـوونەدائرەم هاتـووە ، لـەگـەڵم بفەرمـوو تـا بەبرادەرانت بناسێنمو ئەونوسینەی هێناویشتە بڵاوی بکەینەوە. بەزەردەخەنەیەکەوە گوتی :

- زۆر سوپاس ، ئەوە ئەونوسراوەیە کە هێناومە .

دوای ئەوەی ماڵئاواییان لـەیەکتر کـرد ئـەمیان بـەرەو دائرەکەی خۆی هەنگاوی نا وە ئەوی تریش بەرەو گەراج بەڕێ کـەوت .

١٩٨٣

تێبینی : ـ

بیرۆکەی ئەم چیرۆکەم لە ساڵی ١٩٧٦ نوسیوەتەوە .

راوەماسی

هەموو ڕۆژێك بەیانی زوو تۆڕەکەیان دەخستە سەرشانو بەرەوکەناری ڕووبارەکە دەکەوتنەڕێ

نیوەڕۆ بوو ... ڕۆژلە ناوەڕاستی ئاسمان بوو...لەژێر سێبەری شەنگەبیەکە دانیشتبون ، تلشەبەردێکیان کردبووە نیشانو بەردیان تێ ی دەگرت ....حەمەلاویش چاوی بڕیبووە تۆڕەکەی خۆی ... لە خەیاڵی ماسی گەورەدا بوو .. ئەو ڕۆژەیان لەنوێ تۆڕەکەی لەمشوێنەدا خستیووە ئاوەوە ، بۆیە هیوایەکی زۆری پێ هەبوو .

هەرلەکۆنەوە ئەوجێگایە یەکونە ماسی ناوبانگی دەرکردبوو، گوایا مۆڵگای ماسیە گەورەکانە .

ناوەناوە تۆڕەکە دەلەریەوە ... زەردەخەنەیەك هاتە سەرلێوەکانی و لەبەرخۆیدا گوتی :

- ئەمەیەك ... دووان ... سێ ... چوار ماسی گەورە ! دیارە گەورەن ، دەنا چۆن تۆڕەکەیان پێ دەلەرێتەوە ...

ئەمجارەیان مسۆگەرە ، تۆڕی وا بە ماسی بچوك نالەرێتەوە٠٠٠
٠٠٠ بێ‌گومان ماسی گەورەن‌و بەبەر لێشاوی ئەمجارە کەوتوون
خواردنی ماسی گەورەش خۆشە ٠٠٠٠ دەڵێن هەی‌وا لەسەر
تاشەبەردی داخکراوی ناو ئاگر سووردەکرێنەوە و زۆر بەلەزەت
دەبێت ٠

لەناو بیرکردنەوەو خەیاڵی قوڵی ماسی گرتن‌دا خنکابوو٠٠
هیچ ئاگای لە کورگەلی ئاواییەکە نەمابوو ٠٠٠ لەناکاو تەقەیەك
هات‌و ئاوڕەحمان پڕ بەدەنگ هاواری کرد :

ـ لێم‌دا٠٠٠ خستمە خوارەوە ٠٠٠ ئەوجا نیشانچیەکی
بێ‌هاوتام ٠

ـ ئەی دەستەکانت خۆش ، هەر لە خۆت دەوەشێتەوە ٠

زنجیرەی بیرکردنەوەی پچڕا ٠٠٠ ڕاچڵەکی هەروەکو ئەویش‌لە
نیشانێکی دابێت ، وا خۆی هاتەبەرچاو٠٠٠

سەری هەڵبڕی ٠٠٠ ڕۆژ بەرەو ئاوابوون لار ببۆوە ٠٠٠
تەنانەت سێبەری شەنگەبیەکەش کۆچی کردبوو و بەرەو ئاوەکە
هەڵکشابوو ٠٠٠ ئاوڕی لە هاوڕێکانی دایەوە و گووتی :
کوڕینە با تۆڕەکانمان دەربێنین ، ماسیەکی زۆریان گرتووە٠
پەلەمان نیە، با ئەمشەویش هەر لەناویدا بمێنێتەوە هەتا زۆرتری
پێوەبێت ٠ شەوانی درەنگ ماسیەگەورەکان دەخزێنە ناو
لێوارەکان‌و بەتۆڕەکانەوە دەبن ٠

ئەو گوێی نەدانێ ٠٠٠ خۆی ڕووتکردەوە و چووەسەرپشتی
چوپەکەی و بە باسکەمەلە بەرەو تۆڕەکەی ڕۆیشت ٠٠٠٠٠٠
دەستی کرد بە کۆکردنەوەی تۆڕەکەی ٠٠٠٠ لەسەرەتادا هیچی
پێوەنەبینی بۆیە گوتی :

بێ‌گومان ماسی گەورە لەکۆتایی تۆڕەکەدا پێوەدەبێت •
زیاتری کۆکردەوە تاکو گەیشتە کۆتایی تۆڕەکە •••
ئەمەنگە قرژاڵێکی چاوتەلیسماوی پێوەنووسابوو •

هەناسەیەکی ساری هەڵمژی‌و دووبارە کەوتەوە گیان داناوەی تۆڕەکەو لەبەرخۆیدا گوتی : «نۆشی‌گیانم بێت•••زۆر پەلەم کرد بۆیە نێچیری ئەمڕۆم لەجیاتی ماسی گەورە ئەوقرژاڵە چاو بەلەبوو ••••بەلام باوابێت ، ئەمجارە بەیانیش تۆڕەکەم دەرناهێنم هەتا کۆمەڵێك ماسی پێوەدەبێت ••• مەرجە ئەو قرژاڵەش لێنەکەمەوە چونکە دەستخەڵەتی دام •

- ١٩٨٠ -

•••

کەلاوە

ـ ١ ـ

تاریکەشەوێکی ئەنگوستەچاوبوو ... هەر لەئێوارەوە ببووە ئێشکگری بەیتونەکەیان و چاوی بڕیبووە ماڵەکەی بەرامبەریان ... بڕیاری دابوو لە کاتژمێری دووی شەو بەیەك بگەن ... زەنگی کاتژمێری دیوەخانەکەیان کەوتەلێدان ... دووی تەواوی نواند . ویستی بەئەسپایی بچێتە خوارەوە ، بەڵام لەناوەڕاستی پێپلکەکە قاچەکانی تێك ئاڵانو لە قوتوی شەکرەکەدا و بەری داوە .... باوکی خۆی جوولاندەوەو دووجار کۆکی .... هەندێك ڕاوەستاو دووایی بە ئەسپایی خۆی گەیاندە خوارێو چووە دەرەوە .

ـ ٢ ـ

نەسرین لەبەردەرگای ماڵیان چاوەڕێی دەکرد... دەستی یەکیان گرت ، بە ئەسپایی کەوتنەڕێ .... سەری خستە ژێر گوێی و پێی گوت :

ـ دەچینەوە کەلاوەکەی دوێنێ شەو ....
ـ زۆر باشـە .
ـ ئەمشەوەیان لە دوێنێ شەو خۆشترە .
ـ بـۆ ؟
ـ دوێنێ شەو یەکەم جارمان بوو ، بۆیە زۆر دەترسام کـە لێمان ئاشکرابێت ، بەڵام ئەمجارەیان ترسم شکاوەو بەئارەزوی خۆمان دەدوێین .
ـ ڕاستدەکەی ... منیش دوێنێ هەتا گەڕامەوەش هەردڵم لەناو دەستم بوو .
گەیشتنە کەلاوەکە .... چوونە ژوورەوە
چوونە ئامێزی یەکتر ... بەنەسرینی گوت :
ـ ئەمشەوەیان چیم بۆ دەکەیتە دیاری ؟
ـ چەند ووشەیەکی خۆش .
ـ چی تریش ؟
ـ زەردەخەنەیەك .
ـ چـی تـر ؟
ـ ماچێـك
ـ هەرزوو ئەمەت گوتباو بڕایەوە
باوەشی پێداکردو دەمی لەلێوەکانی نزیك کردەوە ، ویستی ماچی بکات ، تەپەی شتێك هات ....
هەستیان ڕاگرت ... تەپەتەپەکە نزیکتر بۆوە ... دڵیان ڕاچڵـەکی .... نەسرین زیاتر خـۆی خزانـدە باوەشیو ترس لێی غافڵبوو ، بەئەسپایی پێی گوت :
ـ چیم لێدەکەی ... بێگومان ئەمە باوکمە و بەدووماندا

هاتـــووه ....

ـ چۆن دەزانیت ؟

ـ کە لەسەربان هاتمە خوارەوە ، گوێم لەدەنگی کۆخەی بوو

ـ کێ دەڵێت باوکتە ؟

ـ دڵم وادەڵێت....زۆر شەو وابووە، لە ئێستاش درەنگتر باوکم هەڵساوەو دایکمی بە ئاگاهێناوە بۆ چۆڕێ ئـاو یان بـۆ پاکەتە جگارەکەی ..

ـ ئەگەر باوکی تۆنەبێت ، هەڵبەت هی منە . باوکـی منیش هەندێك خۆی هێناوبرد ، لەوە دەچوو بەئاگا بێت .....

زیاتر ترسیان لێ نیشت .... هەموو لەشیان کـەوتبووە لەرزە ... تەپەتەپەکـە تادەهات نزیـك دەکـەوتـەوە .... گەیشتە ناو حەوشەی کەلاوەکە ....

خۆیان لکاندەیەك . ڕوی‌کردە نەسرین‌و پێ‌ی گوت : ـ

ـ خوا دەزانێ هەرئێستا دەمانکوژێت‌و ئابڕوی‌هەزارساڵمان دەچێت .... باشە چی‌بکەین ؟

چوزانم ، مەگەر خۆمان بخەینە سەر قاچەکانی‌و داوای لێ‌بوردنی لـێ‌بکەین .

ـ قسەکەت زۆر جوانە . لەوەزیاتر هیچ دەستەڵاتمان نیە.

لەم قسانە بوون .... تەپەتەپەکە هەنگاوی بەرەولایان هێنا ... هات ...هات ..گـەیشتە پشتەوەیان . لـەترسـان خۆیان لەگەڵ دیواری کەلاوەکە جووت کردبـوو .... تەقـەی شتێك هات‌و تەپەکە دەنگی بڕایەوە. نەسرین خۆی پێ‌نەگیرا.. پڕبەدەنگ هاواری کرد :

ـ بابەگیان چیم لێ‌دەکەی بیکە ... گیانم لەژێردەستتدایە

ـ بابەگیان بمکوژە دەستەکانت خۆش بێت .... سوچی خۆم بوو بۆیە دووچاری ئەو شەوەزەنگە بووم ....

قسەکانی تەواونەکردبوو ، زەڕەزەڕی گوێدرێـژێك لـــە پشتیان بەرزبۆوە . کە عەلەتریکە بچکۆلانەکەی پێکرد ، ســەرو کەلەی گوێدرێژێك لەپشتەوە بەدەرکەوت .

١٩٨٢

تێبینی

بیرۆکەی ئەم چیرۆکەم لەساڵی ١٩٧٨ نوسیوە

دۆزینەوە

تازە لەسەر سفرەی نانخواردنەکە دانیشتبوون ... زەنگ لێدرا ویستی خۆی لێ گێل بکاتو بەردەوام بێت لە نانخواردنیدا ... ئەمجارەیان زەنگێکی درێژتر لێدرا و نەبڕایەوە ... واپێدەچوو شتێك ڕوویدابێ ، ئەگینا بۆ ؟ ... هەڵسایە سەرپێ و دەرگاکەی کردەوە ... بەبێچاکیو چۆنی بەژوورکـەوتو بە توندیـەوە گـــوتی :

– زووکە خۆت ئامادەبکە ، بابڕۆین !

– بـۆ کـوێ ؟

– بۆ نەخۆشخانە .

– بۆ ، خێرە ؟ خوانەخواستە هیچ ڕویداوە ؟

– ناکا نەتزانیبێت !

– بۆ چی ڕوویداوە ؟ !

– باوکت لە نەخۆشخانە خەوتووە .

– بۆ باوکم چیەتی ... ئەی بۆ نەمزانیوە ؟!

ـ دەڵێن پاڵەپەستۆی خوێنی هەڵساوە و تەندروستی لـــە مەترسیدایە •
بەپەلە خۆی گۆڕی •••زۆر دوودڵیش بوو کە لەگەڵیدا بچێت•
سواری قەمارەکە بوونو بەرەو نەخۆشخانە کەوتنە ڕێ •

ـ ٢ ـ

ڕەنگی دەموچاوی سوور هەڵگەڕابوو ••• دڵی کـەوتبووە خرپە ••• بیری ئەوەی دەکردەوە «کـە نویکەی ساڵێکـە قسەی لەگەڵ باوکیدا نیە و بچێتەلاشی لەوانەیە هەر لەدورەوە چەنگـە تفێکی بۆ ڕەوان بکاتو لەپێش چاوی نەخۆشەکانی قاوشـەکـە چاوی بشکێنێ و ئابڕوی ببات ••• » باوکی زۆر توندو تیژبوو لەگەڵیدا •• هەر لەمناڵیەوە هەتاکـو ئـەو ڕۆژەی ژنی هێنـا ئانێکی بەبێ شەقی نەخواردبوو ••• هەمووجارێـك لـەسـەر تەنیا قسەیەکی کەمهەڵی دەکوتا ســەری‌و دارکاریـەکی باشـی دەکرد ، یان بە بیانوی قسەیەکی بچوك دەری دەکـردە دەرەوەو تفی بەڕویدا دەکرد •••• ئەمەلەلایەك و لەلایەکی تریش ئـەم نهێنیـەی لـەلای هیــچ لـە هاوڕێکـانی نەدرکاندبـوو ، زۆر شەرمی لـەوەدەکرد ، ئەگەر بێتو لـەکتوپڕیدا هـەڵبکوتێتـە سەری‌و جوێنی پێبدات •••• بۆیە بڕیاریدا کـە ئـەم نهێنیە بدرکێنێت و پێی بڵێ •

ـ ٣ ـ

گەیشتینە بەردەرگای نەخۆشخانە ••• خۆی خستە دوواوە ••• هاوڕێکەی قۆڵی گرتو پێی گوت :
ـ فەرموو پێشکەوە •
ـ تۆ بڕۆ من لێرە دەبم •

ـ چۆن !!ناتەوێ باوکت ببینی ؟
ـ دەمەوێ بیبینم ، بەڵام ....
ـ بەڵام چی ؟
ـ بەڵام من ماوەیەکە قسەم لەگەڵیدانیە ....
ـ چۆن ! ئەوەبەڕاستی دەڵێی ؟
ـ بەڵێ ، باوکم زۆر دڵڕەقو بێووژدانە ، هەمووجارێك بە چەکوش هەڵیدەکوتا سەرمانو دارکاری دەکردین بۆیە ئەوە ماوەی ساڵێك دەبێت قسەم لەگەڵدا ناکات و نەفرەی لێ کردووم .
...ئێستاش لەخۆم ڕانابینم بچمە ژوورسەری .... لەوانەیە دارکاریم بکاتو ئابڕوم بەرێت لەبەرچاوی نەخۆشەکان .
ـ نابێت . با دوو شەقیشت لێبداتو دوو قسەشت پێ بڵێ، خۆ هیچ لە نرخت کەم نابێتەوە .
بڕیاریدا کە بچێتە ژوورەوەو دەستەکانی ماچ بکاتو داوای لێبوردنی لێ بکات
چوونە ژوورەوە ، هەر لەبەر دەرکا پرسییان :
ـ نەخۆشێکمان هەیە ناوی ئەسعەدە ، ئایا لێرەیە ؟
ـ بەڵێ ، ئەو قەرەباڵغیەی دەیبینی خۆیەتی و تەندروستی زۆر خراپە .
کەئەمەی گوێ لێبوو، فرمێسك لە چاوەکانیدا قەتیس ما..
..بەزەیی بەحاڵی باوکی هاتەوە.... یەڕاکردن چوونە ژوور سەری ...باوگی ئەو نەبوو...ئامۆزای هاوڕێکەی بوو ...
ئەمیش ناوی ئەسعەد بوو ... سەری سوڕما...ڕووی تێکردو بەسەرسامیەوە پێی گوت :
ـ ئەی بۆ گوتت باوکتە ؟

ـ گوتیان ئەسعەد لە نەخۆشخانەیە ، منیش لێیانم دووبارە نەکردەوەو گومانم لە باوکت بوو • چونکە باوکت پالـەپەستۆی خوێنی هەردەم هەبوو بۆیە پێم گوتن •

ئەوجا بەزەردەخەنەیەکەوە گوتی :

ـ ئێ • • • ئێ • • • بلێ تۆش نەتزانیبوو ئەسعەدی ئامۆزاتەو باوکی من نیە ؟ ڕووی کردە ئەسعەدو پێی گوت :

ـ هیچ ئیشت نیە ، ئێستا دەچمە بازاڕو هـەواڵ بـۆ براو خێزانەکەت دەنێرم • خێری پێوەبوو ، ئێمە بۆکێ هاتینو کێمان دۆزیەوە •

ـ ١٩٨٢ ـ

•••

شەوێك لە ژیانمدا

هەر لەورۆژەی چاوەکانم هەڵهێنابوو و تامو چێژی ژیان تێکەڵ بە دەروونم ببو ، دایكو باوكم ناكۆكیان بوو .

بۆڵەبۆڵو پندەپندی باوكمو ناڵەناڵو سەرئێشەو دڵئێشی دایكیشم وایان لەئێمەی منداڵان كردبوو كەنەزانین زەردەخەنەو خەندەی سەرلێوان مانای چیە ، لەگریەو بێدەنگیو دامانو خەمناكی زیاتر .

ساڵی دووجار چاوەڕوانی جەژنمان دەكرد تیایدا لە واتای خۆشی بگەین ، كەچی ئەم دووجارەشیان هەرهیچ نەبایە لەسەر ڕازاندنەوەی ئێمە لەتاریك و ڕۆنی ڕۆژی یەكەمی جەژندا دەبووە ناكۆكیان و هەریەكەی ڕوویان بۆلایەك وەردەچەرخاندو ئێمەش وەكو منداڵە هەتیو بەبێ ناز دەماینەوە و ئاگامان لەجەژن نەدەماو چاومان دەبڕیە ڕوی گرژو تاڵی باوكمان و كزوماتیو خەمكینی دایكمان ....

خۆ هەركاتێكیش دەمەقاڵیان ببایە ، لەهەفتەیەك كەمتری نەدەخایەند بۆ چاك بوونەوەیان.... ئەمەشیان قەیناكات بەڵام چاكبونەوەشیان لەڕۆژێكو دووانی زیاتر نەدەكرد .

بەمجۆرە ساڵدەهاتو دەڕۆیشت بچوكبوینو هەتا گەورەشبوین

نەمانزانی ماڵی بەبێ خەم چیە ! وای‌لێهاتبو خەم ببووە جەمێکی سەرەکیمان و هەرئەوەندەبوو ناومان (خەمە) نەبوو .

هەتا بچوك‌بووم هیچ لێم نەدەگیرا .... خۆ ئەگەر خۆشم بخستایە سەرباوەشی دایکم‌و لایـم بگرتایە ، باوکـم هیچی پـێ نەدەگوتم ، تەنیا چوارپەلی دەگرتم‌و فڕەی دەدامە سەرسوچێکـی دۆشەکەکەو دەکەوتەوە گیانی دایکم و دارکـاری دەکـرد.... جاروباریش کە دەیزانی ئەوی بەدەستەوە نەماوە ، دەکـەوتـە لاواندنەوەی ئێمەو نازی دەکێشاین .

کە گەورەبووم ئەو ڕۆژگارانە بەسەرچوون‌و منیش‌کەوتمە ناو هەمان لیستەی دایکم‌و گیانی بەزەیی پێم نەدەهاتـەوەو بـۆ تەنیا قسەیەك و ناوبژی‌کردنێك دەبایـە دەربکرێمـە دەرەوە و ئاوارەی ئەو دەشتانەبم .

وەرزی هاوین بوو ... تازە تاك‌وتووك خەڵکـی بەسـەر بانەکانیان دەکەوتن.... لەبازاڕ گەڕامەوە.... یەکەم‌هەنگاوم نایە ژوورەوە... هەتا هێز لە ئەژنۆی دابوو پێلەقەیەکی لێدام! ویستم ئاوڕبدەمەوە و بزانم کێیـە ، ئەمجـارەشیان بـەدەستە قورسەکەی بۆکسێکی چەقاندە سەر لاڕوومەتێکم و وەك نامـەی پۆستەخانە مۆرێکی موستەحەقی بەسەرەوە چەسپاند ....

ماوەی نەدام هیچ بڵێم... دەرگاکەی لەسەرڕووم داخست. کەوتمە بیرکردنەوە :

« بەم شەوە بچم بۆ کوێ ؟ ئەگەر ڕووبکـەمە ماڵـی خـزم‌و ناسیار هەر زوو دەم‌هێننەوە و دەستدەکەن بەقسەی قەڵەو ... باوکی خۆتە ....سەری گەورەیە ...سەری بچوك هـەرمـل

کەچەو زۆر شتی تریش ۰۰۰! نەخێر ناچمە لایان » ۰

ماڵمان دوورە ئاوایی بوو ۰۰۰ لەلای سەریەوە لەدەغڵودان زیاتر هیچی تری لێ نەبوو۰۰۰وام بەباشزانی ڕووی تێ بکەم۰ ڕۆیشتمو بەدەم هەنگاونانیشەوە ووردە ووردە خەمەشیعرم بۆ حاڵی خۆم دەچنی ۰۰۰ خۆشم هەر مەیلی وێنەکێشانو شیعرم هەبوو ۰۰۰۰لەشەوی وەهاشدا ئەوەی شاعیریش نەبێت دەبێتە شاعیرو هەستی دەبزوێت ۰۰۰۰

هەتا ماڵمان لەڕۆشنایی چاوبزربوو هەر ڕۆیشتم ئەوسا هەندێك چاوم بەدەور و بەرمدا گێڕا ، لەخاكو ئاسمان زیاتر هیچی ترم بەدی نەکرد ۰

لەسەرەتا نەمدەزانی چی بکەم ، بەڵام هیچ چارم نەبوو ، بۆیە خۆم دابەزەویداو چاوەکانم بڕینە ئاسمان ۰

ئاسمانێکی بێسەروژێر ۰۰۰۰ شەوێکی سامناك ۰۰۰ کۆمەڵە ئەستێرەیەك وەکوزنجیرە لکابون بەیەکەوەو لەمەداریکدا کۆببونەوە۰۰۰۰ئەستێرەی کاکێشانیان پێ دەڵێن۰۰۰۰هەندێکی تریشیان لەسوچێکی تریئاسمان هەڵبەت ئەمانیش ناوێکی تریان لێنراوە ۰۰۰۰ یەکێکی تریشیان بە خێرایی بەمابەینی زۆربەی ئەستێرەکاندا تێدەپەڕی ئەمیشیان «عەشتار »ە جابۆ ئاوارە نەبێت ؟

ئاوارەیە بەڵام ئێمە (مەمانان) ناومان گۆڕیوەو ئاگامان لەحاڵی نیە ۰۰۰۰ ئەگینا کێ بەم بەشەی ڕازیە کە لانەیەکی نەبێت ! لەم بیرکردنانەدا بووم لەپڕ لوورەی کەمتیارو حەپەحەپی سەگان هاتنەگوێم ، خۆم وەرچەرخاند و هەستم ڕاگرت۰۰ تادەهات زیاتر دەنگەکان نزیك دەبوونەوە ۰۰۰

«دیارە هەرمن ئاوارەی ئەم دەشتانە نەبوومە ... هاورێم زۆرن ! » هەرچەندە زۆریشم خەودەهات ، بەلام ترس خۆی لێم مەلاس دابوو و ماوەی نەدام پێلوەکانم بخەمەسەریەك .... شەوێکی سەختو ناهەموار بوو.... تادەهات شەویش لەبەر چاوم درێژدەبۆوەو کۆتایی نەدەهات ....

« رەنگە بێت لە شەوێکی وادا بتوانم قەلایەك لە شیعرو هۆنراوەی ناسك دروست بکەم ... بەلام چۆن ؟ نە خەو لێ دەگەرێ هەستم دەربرم وە نەترسیش لێ دەگەرێ چاوەکانم گەرم بکەم ....

بریارم دا کە بەسەر لایەنێکیان زاڵ بم .

خەو زەفەری پێ نابردرێت بەلام ترس ئاسانترە ، بۆیە بەقینەوە چاوەکانم نووقاند .

هەندێك چاوەکانم گەرم کرد .... هەمووشتێکم لە بیر چۆوە .... هەروامدەزانی لەسەر دۆشەکی اسفنج خەوتوومە ، بۆیە خەویشم بە پلاوەوە دیت ....

لەناکاو هەموو ئازگاری لەشم کوترایەوە ، وامزانی کەوتومەتە ناو چالێکی پر لە درك .... لەخەو راپەریمو دەستم بۆلەشم بردەوە ، یەك پارچە مێروو بوو . وەکو زەردەواڵە پێمەوە نووسابوون .

« ئەمانە چیان لێم دەوێ ؟ بۆ وەرگەراونەتە سەر جەستەم .. ..؟ دیارە بەلاشەی بێ گیانم تێ دەگەن ! دەیانەوێت دابەشم بکەن ... یان ئەوانیش وەکو من ئاوارەنو دەیانەوێت شارە مێرووم لەسەر دروست بکەن . بەلام نازانن کەمنیش ئاوارەیەکم وەکو ئەوان ئەگینا بەزەییان بەحالم دەهاتەوە !

ناچار بووم بکەومە کوشتن و فڕێدانیان. ژمارەیان بەدەر بوو بۆیە هیچ چارەم نەما، خۆم ڕووت کردەوە و جلەکانم لە خۆم دوورخستەوە .... بەڵام زیاتر لەجاران دەورەیان دام.

دەستم گیرا و لەخۆم و زەوی وورد بوومەوە بۆ دۆزینەوەی سەرقافلەو دوواقافلەی کاروانیان. بینیم شارەکەیان لەژێرمدا شیوابوو .... ئەوکات هەناسەیەکی ساردم هەڵمژی و گوتم: (حەقیانە من جێی ئەوانم داگیر کردووە و خۆم پێیانەوە شۆڕ کردۆتەوە ...!

بەم شەوەدرەنگە خەڵکی لەسەر گازی پشت لێی خەوتوون و خەون بەخۆشی و کامەرانی دەبینن و منیش خەریکی خۆداماڵینم لە مێروودا ... زۆر بەزەییم بە حاڵی خۆم دەهاتەوە.... هەندێکی تر دوورکەوتمەوە و دووبارە لێی ڕاکشام ...ویستم چاوەکانم بخەمەسەریەك، ئەمجارەیان بانگی کەڵەشێرەکانی گوندی باداوان دەستیان پێکردوو فەرامۆشیەك گەیشتە دڵم و لە خۆشیان خەوەکەم ڕەویەوەو کەوتمەوە ژماردنەوەی ئەستێرەکان .... بەرەبەرە تاریکی کزبوو و ئەستێرەکانیش ووردە ووردە لەبەرچاو بزربوون و شینایی ئاسمان بەتەواوی بەدیارکەوت. لەگەڵ هەنگاونانی ئەستێرەکان منیش کەوتمە هەنگاونان بەرەو قوتابخانە. بەڵام چۆن چوونە قوتابخانەیەك ....

بەبێ پەرتوك و پێنووس و تێنووس !!

زەنگی قوتابخانە لێدرا .... بیری بیانویێکم بۆ مامۆستا دەکردەوە :ـ

«ئەگەر هەڵیستاندم دەڵێم، لەناو پاسەکە لێم بەجێما.

ئەویش بڕوادەکات و ئەمڕۆژەی پێ بەسەردەبەم » ٠
ماموٚستا هاتەژوورەوەو یەکسەر هاتە ژوور سەرم :
«بەخوا لێم قەوما ! نەگبەتی منە بۆیە هاتەلای من ! »
ڕووی تێ کردمو پێی گوتم : ـ
ـ هەڵسە بچۆ یانەی ماموٚستایان میهرەجانی شیعریمان هەیە، توٚمان بەناوی ئەم قوتابخانەیە هەڵبژاردووە ؟
هەناسەیەکی شادیم هەڵمژیو بزەیەك هاتە سەر لێوەکانمو بەو پەڕی بەختەوەریەوە چوومە دەرەوە ٠
میهرەجان دەستی پێ کرد ٠ شاعیران شیعریان خوێندەوە هەتا گەییە ناوی من ٠
چوومە سەرشانۆ و شیعرێکم بەناوی ـ (هەر من ئاوارەم) پێشکەش کردو یادگارەکانی ئەو شەوە سەختو سامناکەی تیایدا بە ئاوارەیی ژووانی تاریکیو ڕۆنی سەر لە بەیانیم گرت هۆنی بوٚوە ٠
لە کوٚتاییدا بەسەرکەوتو لە قەڵەم درامو خەڵاتی میهرەجانەکەم پێ بەخشرا ٠ میهرەجانەکە بە شیعرەکەی من کوٚتایی پێ هات ٠
هەرلەهاتنەخوارەوەمو هەتاکو چوونە دەرەوەشم لە هوٚڵەکە بە چەپڵەلێدانو پیرۆزبایی بەڕێ کرام ٠٠٠ بەڵام کە گەیشتمە دەرەوەو هەرکەس بەڕێی خوٚیدا ڕوٚیشتو من بە تەنیایی مامەوەو نەمدەزانی بوٚکوێ بڕوٚم ٠ ئەوکات هەناسەیەکی ساردم هەڵمژیو دەستەکانم خستەسەر چوٚکمو لێی دانیشتم ٠

١٩٨٣

تێبینی : ـ
بیروٚکەی ئەم چیروٚکەم لەساڵی ١٩٧٧ نوسیوەتەوە ٠

●●●

لەم شارەدا

زیندو نالی

مردووە خوا

ماوەیەکی زۆربوو ، ناڵەی بوو بەدەست ئێش و ئازاری ددانە کاکیلە کلۆرەکەی ... مام ئۆمەرو کوێخاش زۆر بەسەر شان و باڵی دکتۆرانی شاریان هەڵدا ... ناچاریان کرد بچێ بەدەم هەواڵی نەخۆشخانە گەورەکەی شارەوە ....

چەند دوکانێکی دارتاشی و چایخانەیەکی خنجیلانە درێژ ببونەوە بەسەر شەقامێکدا ....

منداڵێکی هەرزەکار ستڵێکی لەسەر شۆستەی شەقامەکە دانابوو ئاوی ساردی دەفرۆشت . زۆری تینووبوو ....وای بەچاک زانی جامێك ئاوی لابخواتەوە . چووە لای و پێی گوت :

ـ بچکۆل جامێك ئاوم بدەرێ ؟

ـ فەرموو .

ـ خێرێکی گەورەیە ... خوا قەبوڵی بکات ... بچکۆل گیان بەچی مناسەبەیەکە ؟

ـ بەبێ موناسەبەیە .... دەکاتە ٢٥ فلس .

ـ بۆ لێرە ئاویش بەپارەیە ؟

ـ خۆ زەکاتیش نیە !

پارەکەی دایەو لێی پرسی :

ـ نەخۆشخانەی گەورە لە کوێیە ؟

ـ لەسەرەوەی ئەم کۆڵانەیە ٠

ـ زۆرچاکە ، ڕۆژیش بەبەریەوە ماوە ٠٠٠ ماوەی گەڕانە‌وەشم دەبێت ٠ پێش ئەوەی بگاتە نەخۆشخانە ، چایخانەیەکی بەدی کرد ٠٠٠٠ زۆری برسی بوو ٠٠٠ لای دایە ژوورێو لە سوچێکی دانیشت ٠٠٠ لەبەرامبەری چایخانەکە چەند دوکانێکی دارتاشی هەبوون ٠٠٠٠ دارجەنازەو سندوقی مردووانیان دروست کردبوون ٠ بەبینینی ئەم دیمەنە سەری سوڕما ٠٠٠ ! ئەوەی زیاتر سەرنجی ڕاکێشابوو ، جۆراو جۆری سندوقەکان بوو ، چونکە هەموو سندوقەکان لەیەك نەبوون٠٠٠٠ هەندێکیان لەتەختەو پارچەداری ئاسایی و سندوقی سێوو پرتەقاڵ دروست کرابوون وە هەندێکی تریان لە داری ساجو جاوی دروست کرابوون ٠٠٠٠سەرەڕای ئەوانەش بە زۆر جۆری نیگاری جوان هەڵکەندرابوون و بە خەتی جوان ئایەتەکانی قورئانیان لەسەر نووسرابوو ٠٠٠٠

لەبەردەم خۆیدا گوتی : «ئەمانەش قەیناکات٠٠٠ بەڵام تۆ بڵێی هیچیان لەم کارەیاندا دەست کەوێ!! »

لەم بیرکردنەوەیەدا بوو ، کابرای چایەچی هاتە ژوور سەری و گوتی :

ـ چی دەخۆی ؟

ـ چایەکم بۆ بێنەو دوواییش نەفەرێك کەباب ٠

پێش ئەوەی بڕوات بەهەلی زانی چەند پرسیارێکی ئاڕاستە بکات ، بۆیە سەری لێ بردەپێش و پێ ی گوت :

– ئەم دارتاشانە چۆن ڕسقیان دەست دەکەوێ ؟

دای لەقاقای پێکەنینو هەر نەیبڕاندەوە ٠٠٠٠ لەگەل ئەویش دانیشتوی ژێرو ژووری چایخانەکە دایان لە پرمەی پێکەنین ٠٠٠٠

– پێکەنینی بۆچیە ؟ هیچ قسەی خراپم کردووە ؟

– نەخێر ، تۆ ڕاست دەلێ ی ، دیارە شتی وات نەدیتوە ، ئەوانە نانی مردوان دەخۆن !

ئەوجارەیان ئەو پێکەنینی هات ٠

– چۆن وایە ! یان بەگالتە وادەلێ ی ؟ مرۆف کەمرد نانیشی دەبڕێ ٠

– ڕاستە نانی دەبڕێ ٠٠٠٠چونکە نانەکەیان دەبێتە بەشی ئەو دارتاشە مل ئەستورانەو سەدانی تر ٠

ویستی زیاتر پرسیار بکاتو تێبگات ٠٠٠ بەلام پێش ئەوەی دووپاتی بکاتەوە ، یەکێك لە تەنیشتی بوو سەری هێنا ژێر گوێ ی و بە ئەسپایی پێ ی گوت :

– ئەو دوو زەلامە دەبینی ؟

– بەلێ دەیان بینم ٠

– دەبینی چۆن لالبوونەو لێت مۆڕ بوونەتەوە ؟

– بۆ ، چی خراپم پێیان گوتووە ؟

– نەخێر ، بەلام نایانەوێ ئەوەندە لەم مەسەلەیە بکۆلیتەوە

– بۆ ئەمانیش دارتاشن ؟

– لەدارتاشەکان خراپترن ! ئەزانی چۆن ؟

زیاتر سەری لێ نزیك كردەوەو پێی گوت :

ـ ئەمانە گۆڕ هەڵكەنن ۰۰۰۰گۆڕ بۆ مردووان هەڵدەكەنن‌و بە كەرپوچ و بەردیش هەڵی دەچنن ۰۰۰۰ئەگەر ڕۆژێك یەكێك نەمرێ نانیان دەست‌ناكەوێ ۰۰۰۰ كرێكاران لەگـەڵ تاریـك‌و ڕۆنی بەیاندا دەچنەمەیدان‌و لەگەڵ زەردەپەڕیش بەجێ‌ی‌دەهێڵن جا كاریان دەست‌كەوێ یان نەكەوێ ۰ بەڵام ئەمانە لەبەیانیەوە هەتا ڕۆژئاوا ، چاویان دەبڕنە دەرگـای ئـەم نەخۆشخانەیـەو دوعای مردنی كەسێك دەكـەن ۰۰۰۰ بەتـەواوی لـە دەرگـای نەخـۆشخـانـە نای هێننە دەرەوە بەجووتە دەچنـە پێشـوازی خاوەنەكەی و دەڵێن : ـ

«گۆڕ هەڵچنتان ناوێ »۰۰

جا براگیان زۆر كەس نانی مردووان دەخـوا بـەڵام هـەرناوی ئەوانە بەدبوو ە !

لەم قسانەدابوون ، غەڵبەغەڵبێك لەبەر دەرگای نەخۆشخانە پەیدابوو ، لەگەڵ دەنگی ناڵەو گرین‌و شین‌و واوەیلای ژنـان ۰ گۆڕهەڵچنەكان زەردەخەنەیەكیان هاتێ‌و چـوونە دەرەوە ۰۰۰۰ زۆر سەرسام بوو بەم دیمەنە ۰۰۰ڕوی‌كردە كابرای تەنیشتی‌و پێی گـوت : ـ

ـ دیارە نەخۆشخانە زەكات‌و سەرفترە لـە نەخـۆشەكـانی دەردەكات ، بۆیە ئەم هەموو دارتاش‌و كرێكارە مردوو خۆرانەی لەدەوردا كۆبونەتەوەو چاویان بڕیوەتە ڕەحمەتی دكتۆرەكان ۰

تۆبڵێی منیش بۆددان كێشانەكەم بچم‌و نەم خەنە ناو تورەگە یەكی خامی دوودیناریەوە ؟ !

١٩٨٣

●●●

مجموعة قصصية

الضيـاع

ناوەرۆك : ـ

لاپەڕە

١ ـ وون بـوون ٠ ٥

٢ ـ سیخوڕ ٠ ١١

٣ ـ لە چایەخانەی کەوبازاندا ٠ ١٩

٤ ـ قاپەقوڕ ٠ ٢٧

٥ ـ شەوێك لە ئوتێلی کاسب ٠ ٣٥

٦ ـ ڕاوەماسی ٠ ٤٧

٧ ـ کـەلاوە ٠ ٥٣

٨ ـ دۆزینـەوە ٠ ٥٩

٩ ـ شەوێك لە ژیانمدا ٠ ٦٥

١٠ ـ لەم شارەدا زیندوو نانی مردووان دەخوا ٠ ٧٣

●●●

بەیارمەتی ئەمینداریێتی گشتیی رۆشنبیری و
لاوانی ناوچەی کوردستان چاپکراوە

کارە هونەریەکان :

★ بەکامیرای هونەرمەند اسماعیل هەمەوەندی خاوەنی ستۆدیۆ **رۆژان** وێنەی شێتەکان گیراوە .

★ بەپێنووسی خۆشنووس احمد عبدالرحمن نووسینی بەرگ و ناوی چیرۆکەکان نووسراوەتەوە .

★ دیمەنی بەرگ لەلایەن خۆم .

ژمارەی سپاردن بە کتێبخانەی نیشتمانی : (١٢٦٦) ١٩٨٤

چاپخانەی روشنبیری / هەولێر ت (٢٢٦٥٨)

مجموعة قصصية

الضيـاع

كمال سعدی مصطفی

نووسەر لەچەند دێڕێکدا :

★ لەساڵی ١٩٥٦ لەشاری هەولێر هاتۆتە سەر شانۆو دەوری مرۆڤی دراوەتێ لە شانۆگەری ژیان •

★ فەرمانبەر لە ئەمینداریێتی گشتی شارەوانی وهاوینە هەوارەکان •

★ ئەندامی نەقابەی هونەرمەندانە •

★ ئەندامی کۆمەڵەی وێنەگرانی عیراقە •

★ ئەندامی کۆمەڵی هونەرە جوانەکانی کوردە لە هەولێر •

★ سەرباری ئەدەب خولیای هونەری تەشکیلیە •

★ بەهاوبەشی لەگەڵ چیرۆك نووس سابیر ڕەشید لەساڵی ١٩٧٦ شەش کورتە چیرۆکیان بەچاپ گەیاند •

نرخی ٥٠٠ فلسە

ژمارەی سپاردنی بە کتێبخانەی نیشتمانی (١٢٦٦)ی ساڵی ١٩٨٤ •

ت (٢٢٦٥٨)

چاپخانەی روشنبیری / هەولێر